

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Abdulhamit Gül* tarafından Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Abdullah Koç

HDP Ağrı Milletvekili

Ülke hapishanelerinde aşırı kalabalık koşullar, sağlığa erişim hakkının engellenmesi, tek kişilik insanlık onuruna aykırı nakil araçları, kelepçeli muayene, revire geç çıkarılmaları, hastane sevklerinin ya geç yapılması ya da hiç yapılamaması, yetersiz iye bedelleri, ısıtılmayan ve havalandırılmayan koşullar, gün ışığından yeterince faydalandırılmaması, hapishanelerde yeterli doktor ve sağlık personeli bulundurulmaması, diyet yemeklerinin verilmemesi, temiz suya erişimde yaşanan problemler, atak geçirmesi riski yüksek ve kendi ihtiyaçlarını karşılayamayan mahpusları tek kişilik yerlerde tutulması vb. maddi problemleri içeren uygulamalar hasta mahpusların yaşam hakkının ihlal edilmesine yol açabilecek uygulamalar arasında yer almaktadır. Ayrıca, mahpuslar bu uygulamalar nedeniyle ile kronik hastalıklarla baş başa kalabilmekte, tedavileri gerektiği gibi yapılamadığında çoklu hastalıklara yakalanabilmektedir.

COVID-19 karşısında korumasız olan başta ağır hasta mahpuslar olmak üzere tüm mahpusların sağlık hakkı korunmalıdır. Salgın hastalık karşısında halk sağlığının korunması için hükümet tarafından bir dizi önlemler alınmıştır. Önlem alınması gereken alanlardan birinin hapishaneler olduğu dikkate alınmış olsa da hapishanelere ilişkin Adalet Bakanlığı tarafından art arda açıklanan önlemler pandemi karşısında yetersiz kalmış, son zamanlarda hapishanelerde Covid-19 sayılarında artış yaşanmış ve yeterli tedbirlerin alınmadığı gözlemlenmiştir. Karantina koşullarında yaşamını tek başına devam ettiremeyecek mahpusların 14 gün boyunca kalmaları da ayrıca yaşamsal tehlike oluşturmaktadır.

Coronavirüs pandemisi gerekçe gösterilerek 15 Nisan 2020 tarihinde yürürlüğe konulan 7242 sayılı İnfaz Kanunu değişikliği ise özellikle hasta ve yaşlı mahpuslar bakımından ayrımcı ve eşitsiz düzenlemeler içermiş, TMK kapsamında olanları hapishanelerde tutan, diğerlerini ise özel af niteliğinde salıveren bir özeliği olmuştur. Pandemi daha uzun süre devam edeceği belli olmuşken, halen hasta mahpusların salıverilmemesi hasta haklarının açıkça ihlalini göstermektedir.

Pandemi süreciyle birlikte cezaevlerinde mahpusların sağlık sorunları derinleşmiş ve hasta mahpusların yaşam koşulları ağırlaşmıştır. Hapishanelerde hasta mahpusların sayısı giderek artmaktadır. Mahpusların sağlığa erişim hakkı bir tarafa tahliye edilmeleri ve hapishane koşullarında tutulmamaları gerekmektedir. Mahpusların sağlığa erişim hakkının engellenmemesi gerekmektedir. Cezaevlerinde sağlık hakkına erişim tamamen kısıtlandığı gibi hasta tutuklu ve hükümlülerin hem tedavi koşulları ortadan kaldırılmış hem de infazlarının durdurulması politik gerekçeler ile engellendiği iddia edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) Cezaevlerinde yaşandığı iddia edilen sağlık hakkı ihlallerinin önlenmesi amacıyla Bakanlığınız bir girişimde bulunmuş mudur veya bulunacak mıdır? Cezaevlerinde yaşandığı iddia edilen bu ihlallerin ve ağırlaşan yaşam koşullarının gerekçesi nedir?
- 2) Cezaevlerinde bulunan hasta mahpusların sayısı kaçtır ve bu mahpuslar hangi cezaevlerinde bulunmaktadır? Hastalığı ilerlemiş ve kendi ihtiyaçlarını karşılayamayan mahpus sayısı kaçtır?
- 3) Mahpusların sağlık haklarının kullanımında ihlale maruz kaldıkları cezaevi sayısı kaçtır? Bu ihlallerin gerekçeleri nelerdir? Söz konusu sağlık hakkı ihlallerinin gerçekleştiği cezaevleri hangileridir?
- 4) Mahpusların; kelepçeli muayene, revire geç çıkarılmaları, hastane sevklerinin ya geç yapılması ya da hiç yapılamaması, ısıtılmayan ve havalandırılmayan koğuşlar, gün ışığından yeterince faydalandırılmaması, hapishanelerde yeterli doktor ve sağlık personeli bulundurulmamasının gerekçesi nedir?
- 5) 7242 sayılı İnfaz Kanunu değişikliğinde özellikle hasta ve yaşlı mahpuslar bakımından ayırımcı ve eşitsiz düzenlemeler içermesinin iddia edilmesinin nedeni nedir?
- 6) COVID-19 karşısında korumasız olan başta ağır hasta mahpuslar olmak üzere tüm mahpusların sağlık hakkı nasıl korunmaktadır?